

A nagy-bányai reformált Egyházmegye

Szatmárhegyen

1874-ik év mártius hó 25—26-án tartott közgyűlésének

J e g y z ő k ö n y v e

Jelen voltak a két elnök Csanálosy György esperest, s Mándi Bertalan segédgondnok urakon kívül, egyházi részről: Széles Endre, Lengyel András, Szoboszlai István, Ferenczi Károly; — világi részről: Boros Pál, Mándi Ignác, Márton Bálint, Császi Bálint tanácsbíró urak, — Bencsik István egyházmegyei jegyző, s ezeken kívül több lelkész, tanító, tizenhét egyház képviselői, számos hitrokonok, ügybarátok.

Mielőtt a gyűlés megnyitván, a szatmárhegyi egyház kíváratára meghívott nagy-bányai lelképásztor Gulyás Lajos tartott, — meghatóan buzgó ima után, — egy a tudományos képzettség magaslatán álló korszerű, tartalomdus egyházi beszédet, vévén alapul János apostol első levele 4 ik részének 1-ső versét, „Szerelmeseim ne hidjete minden léleknek, hanem megpróbáljátok a lelkeket, ha Istentől vagynak-e: mert sok hamis próféták jöttek e világra.“

Majd a bevégzett Istenitisztelet után Esperes ur emelt a minden áldások örök kut-fejéhez Istenhez, buzgó imát, — kérve annak kegyelmét, még mindég küzdő egyházunk vezér-férfiakra, az imádott haza üdvét munkáló hon atyákra, a haza minden gyermekére, s közelebb az ur nevében összejött egyházmegyei gyűlés minden egyes tagjára.

Ezután üdvözlölvén elnök társát, a tanács bírói testületet, s a vallásos ügy szerelmétől áthatott s itt megjelent hitrokonokat: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1-ső szám.

Mindenek előtt jelenti Esperes ur, miszerint az egyházmegyei jegyzőre beadott szavazatok Mikolában egy héttagn küldötség előtt felbontatván, általános szavazat többséggel vámfalusi lelkész Bencsik István megválasztatott.

Mit tudomásul vévén egyházmegyei közgyűlésünk, a nevezett lelkész széke elfoglalására felhivatott; mit az — miután tekintettel 8 évi e térenni hivataloskodására, az eskü alól feloldatott; — megköszönve a személye iránt nyilvánult megtisztelő bizalmat, — készséggel el is foglalt.

2-ik szám.

Felmutatván Esperes ur a Heves nagy-kunsági egyházmegye, beruházásokra vonatkozó, s a testvéries összeköttetés elvénél fogva, egyházmegyénknék megküldött iratát.

Mielőtt tárgyalás alá vétetnék, átnézés s véleményadás végett, egy küldöttségnek oly meghagyással adatott ki, hogy e tárgyra vonatkozó nézetét, még e gyűlés folyama alatt terjessze be.

3-ik szám.

Olvastatván erdödi róm. catholicus lelkész Irsik Ferencz ellen, szatmárhegyi lelkész Papolezi Károly által beadott több rendbeli panaszok helyben leendő megvizsgálására kiküldött vizsgáló küldöttség beadványa, s ezzel kapcsolatban Püspök ur levele, melyben köztudomásra hozatik, miszerint az általa e tárgyban megkeresett vallás s közoktatásügyi miniszterium utján fentebb említett róm. cath. lelkész vallás ügyi botrányos sértéseiért megintetett rend-re utasítottatott.

Bár egyházmegyei közgyűlésünk, a pusztá megintésnél, érzékenyebb büntetést ohajtott volna, ily nagyhorderejű s mélyen sértő vétségek ellenében; mindazonáltal, ha újabb sértés a közelebbi időkben nem történt, ez ügyet most csak tudomásul veszi.

4-ik szám.

Az apai egyház előjárósága és Katona József egyháztag között több mint egy év tized óta fenforgó s eléggé ismert kellemetlen ügy, a mult egyházmegyei gyűlésről vég ellátás végett az egyház kerületi gyűlésre terjesztetvén be.

A főtiszteletű Superintendentiának e tárgyban hozott végzése egyházmegyei közgyűlésünk által tiszteletteltjes örömmel fogadtatik s ennek értelmében elrendeltetik, hogy az egyházmegyei hatóság által, a szatmári vásárbírói hivatal utján tudomás szerzettetvén a buza árának 1861-től 1874-ig évről évre, mindig szent Mihály nap körüli hogyan állásáról; — az összesámitott összes hátraléknak közigazgatási uton leendő behajtása mielőbb eszközöltessék.

5-ik szám.

A rozsályi leány egyház előkönyörgőjének fizetésére nézve az egyházkerületi közgyűlés ítéletet hozván.

Ez ítélet foganatosítása céljából a helyszínére Szoboszlai István és Császi Bálint egyházmegyei tanácsbírók kiküldetnek.

6-ik szám.

Az elnökség részéről felhivatván közgyűlésünk, — a még vizsgát nem tett, valamint a mult egyházmegyei közgyűlésen megbukott s így új vizsgatételére utalt iskolatanítók szellemi képességének magvizsgálása végett, — egy vizsgáló kiküldöttség kinevezésére.

E felhívás következtén a fentebbi célból Czelder Márton, Szoboszlai István, Nagy Béla és Szabó Albert urak, oly utasítással neveztetnek ki, hogy az eredményt még e gyűlés folyama alatt terjesszék be.

7-ik szám.

A batizi egyház gondnok Horváth Elek számadásának megvizsgálásával egyházmegyeileg megbízott küldöttség, véleményes jelentésében beterjeszti, miszerint nevezett gondnok számadását szabályellenesnek, hiányosnak, s felette zavarosnak találta, sőt minthogy az világos, szabályaink ellenére nem évről évre, hanem az 1868-ik évtől 1873-ik évig összefoglalva vezetett nem tudhatta tiszta kinyomatát látni abban az egyház évenkénti pénzügyvédelmének, utbaigazítását pedig — a számadó gondnok nem lévén hon (bár a küldöttség kimenetelének határideje vele jó eleve tudatva volt) nem nyerhetett.

A nevezett gondnok tehát egyházmegyei közgyűlésünk által utasittatik, hogy egy hó leforgása alatt számadását évről évre tisztázva adja be, az egyházmegyei számoltató széknél, különben kényszerülve leendő egyházmegyei hatóságunk per útján keresni orvoslást.

8-ik szám.

A Dobracs-Apáti alig 160 lelket számláló kicsiny egyházban a lelkész fizetés az utóbbi időben felette alászállván mult 1873-ik év márt. 20—21-ik napjain Udvariban tartott egyházmegyei közgyűlésünk jónak látta a helyszínére egy küldöttséget nevezni ki a lelkészi bérlevél újból szerkesztése, s egy birtok aránylagos fizetési kulcs készítése végett. E küldöttség munkálkodása eredményét jelen közgyűlésünkhöz beterjeszti.

Mintán a küldöttség jelentéséből a beterjesztett jegyzőkönyvből meggyőződött egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a módosított s mindkét fél által elfogadott bérlevél által némileg emelkedett a lelkészi fizetés; örömmel fogadja a benyújtott új bérlevelet, utasítván egyházi elöljárókat, annak három példányban leendő kiállítása s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez, megerősítés végett, tisztelettel leendő megküldésére.

9-ik szám.

Az udvari belhivatalnokok fifizetésére vonatkozó egyházmegyei végzés, mely szerint a változott viszonyok miatt jövőre a lelkésznek nyolcz, a tanítónak pedig négy öl fa fizetttessék, a mult 1873-ik év október havában tartott egyházkerületi közgyűlés által elfogadtatván.

Az egyház előljárói oda utasítottak, hogy a módosított díj levelet 3 példányban, a közelebb tartandó egyházkerületi gyűléshez megerősítés végett tisztelettel terjesszék be.

10-ik szám.

Olvasztatván az 1873-ik év ápril havában tartott egyházkerületi közgyűlésnek 71. szám alatt, — a vallás és közoktatástügyi magyar királyi miniszter urnak Budapesten ugyanazon év február 22-én 1. szám alatt püspök urhoz intézett leiratára vonatkozó végzése, mely szerint felhivatnak az egyházmegyéek esperestjei, hogy minden utat kísérjenek meg a népnevelés ügyének lehető magas mérvben leendő fejlesztésére és emelésére nézve, s tapasztalataik után készítsenek a püspöki hivatalhoz leendő beterjesztés végett pontos és szabatos kimutatásokat az egyházmegyéjükben létező népiskolákról.

Népiskoláink anyagi és szellemi állásának — a kívánt szempontok figyelembe tartása mellett leendő — pontos osztályozása céljából Lengyel András és Szoboszlai István ülnökök oly meghagyással biztatnak meg, hogy ez érdeken belül munkálkodásuk eredményét, a folyó év nyarán tartandó egyházmegyei gyűlésünkre terjesszék be.

11-ik szám.

Felmutatván esperes ur, az államsegélyt kérelmezők beterjesztett folyamódványait.

Ezen folyamódványok gondos átvizsgálására, Czelder Márton, Soltész János, Márton Bálint, Böszörményi László és Szabó Albert urak, oly utasítással neveztetnek ki, hogy az egyházkerület e tárgyra vonatkozó végzésének szemmel tartása mellett, azoknak pontos lelküismeretes osztályozását eszközöljék.

12-ik szám.

Az egyházmegyei és gyámintézeti pénzkezelők, Lengyel András és Szoboszlai István, — valamint az egyházmegyei könyvtárnok Széles Endre számadásaikat beadván.

Azoknak átvizsgálására — szabályaink értelmében — a számvevőszéki tagok, egyesülve Ferenczi Károly és Jeszenszky Márton póttagokkal; felhivatnak.

13-ik szám

A nagy-bányai egyház előjárósága egy indokolt folyamodványban kéri egyházmegyei közgyűlésünket, hogy miután az egyház pénztárára nehezkedő terhes adósságokat, azoknak évenként nevelkedő kamatait elviselni tovább nem bírja; miután a kamat hátrálékokkal már 8000 forintot haladó adósság az egyházat, már-már a vég elmerülés örvényébe sodorta el annyira, hogy a kamatok fizetése minden anyagi erejét felemésztvén, napi kiadásait alig bírja fedezni; miután végre a köztudomás szerinti mostoha és terméketlen évek, még a külső gazdálkodásban vetett reményt is, teljesen meghiusíták; — hogy a könnyen bekövetkező feloszlásnak eleje vétessék, engedtetnék meg az egyház nélkülözhető ingatlan birtokainak elárúsítása.

Fájdalmas szívvel értesült egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-bányai virágzó egyháznak ily szomorú anyagi helyzetéről, s mielőtt ez érdemben tárgyalásba bocsátkoznék, szükségnek látja, hogy az ügyek beható megvizsgálása végett a helyszínére egy küldöttség menesszessék. . . Illyen küldöttekül Czelder Márton és Báti Károly urak megbizatnak.

14-ik szám.

A „Tisza“ biztosító és jelzálogbank igazgatóságának a csoportosított biztosítás ügyében, Esperes urhoz küldött felhívása olvastatván.

Egyházmegyei közgyűlésünk jónak látta ez ügy feletti vélemény adásra egy küldöttséget oly utasítással nevezni ki, — hogy ugyan ezen küldöttség egyszersmind a gyámreszvények kiosztására nézve is javaslatot terjesszen be. A fentebbi célból tehát, Szoboszlai István, gyámkezelő elnöke alatt, Muhi Elek, Barkász Albert, Balogh István, Varga Lajos, Bartók Károly, s helybeli lelkész Papolezy Károly mint küldöttségi tagok kinevezettek.

15-ik szám.

A mult 1873-ik év mártius havában Udvariban tartott egyházmegyei közgyűlés által lelkész értekezleti alapszabályok készítésével megbízott küldöttség itt következő munkálatát beadja.

Az értekezlet célja.

1. §. a) Az erkölcsi vallásos életnek Krisztus szellemében való élesztése.
- b) A keresztyén hit igazságoknak az emberi ész és evangéliom alapján való tisztább megismerése.
- c) A gyakorlati lelkészet minden teendőinek vizsgálása, a szerzett tapasztalatoknak előterjesztése, megbirálása s ezek által a lelképásztori gondozás czélszerűbb alkalmazása.

Az értekezlet tagjai és munkássága.

2. §. Az értekezlet természetes tagjai a nagy-bányai reformált egyházmegye lelkészei; azonban az ügy szeretet s áldozat készségről ismeretes világi egyének is felvétetnek.
3. §. Évenként egy értekezlet tartandó a közösen megállapított helyen és időben.
4. §. Minden tag az általa választandó lelkészi, vagy általában egyházi tárgyról, akár élőszóval, akár írásban értekezést tarthat, melyről a gyűlés előtt egyhétten az elnökségnek jelentést tesz.
5. §. A tartott értekezésekre lehet élőszóval megjegyzéseket, észrevételeket tenni; a fontosabb tartalmu s közérdekű írott értekezéseket önként ajánlkozó bírálóknak az elnökség kiadhatja, vagy ha ilyenek nem találkoznak bíráló küldöttséget az értekezlet nevez ki.
6. §. Évenként tagdíj 3 forint, melyet köteles minden tag egyház látogatásakor a közpénztárba befizetni.
7. §. Értekezés alkalmával a pénztárnok a közpénztárból gondoskodik a tagok élelmezési ellátásáról.
8. §. A közköltségből fenmaradt pénz mindenkor szakkönyvek vételére fordittatik, s az illető megbízott a megszavazott könyveket meghozatja.
9. §. A lelkészi értekezlet pénztárából vásárolt könyvek az egyházmegye lelkészi könyvtárának tulajdonai lesznek.
10. §. A pénztári számadás vizsgálásáról az értekezleti gyűlés rendelkezik.

Az értekezlet hivatalnokai.

11. §. Elnököt és jegyzőt az értekezlet összejövétel alkalmával titkos szavazat útján választ.
12. §. Az elválasztott elnök és jegyző hivatalukat újabb összejövételig, s azon történő tisztújításig megtartani kötelesek, és szükség esetén az értekezletet minden ügyekben képviselik.

13. §. Pénztárnok és titkár egy személyben 3 évre választandó szintén értekezlet alkalmával titkos szavazattal.

14. §. Minden írott értekezés utólagosan, megőrzés végett a titkári hivatalhoz leteendő, s azok körözése, vagy kinyomtatása felett a gyűlés határoz.

15. §. Az egylet hivatalnokai eskütételre nem köteleztetnek.

16. §. Minden értekezleti gyűlés alkalmával az összegyűlt tagok általános többsége határoz.

17. §. Szabályokat módosítani, vagy újakat alkotni csak a gyűlésnek van joga.

18. §. Az értekezlet feloszlására a tagok számának $\frac{2}{3}$ -da hozhat csak érvényes határozatot.

Miután ez alapszabályok ez evangéliom alapján Krisztusi szellembe befektetvék; a munkát minden pontjában egyhangulag elfogadtatott, azon hozzáadással, hogy ha valamelyik lelkész a szabályokban megállapított 3 fnt tagsági díjt fizetni vonakodnék, rajta az gondnoki uton is be leszen veendő.

16-ik szám.

A látogatási jegyzőkönyv vétetvén fel, mielőtt ennek tárgyalásába bocsátkoznék egyházmegyei közgyűlésünk, köztudomásra hozza látogatási küldöttség, miszerint szokásos körutjakban szomorúan kellett meggyőződnie az egyes egyházaknál mutatkozó sok nemű hiányok, s rendtelenségekről, nem csak a gondnokok, de még a lelkészek hivatali körében is. — Anyakönyvek, egyházkerületi s megyei jegyzőkönyvek, könyvtári közlemények gondatlan s hiányos kezelése, körlevelek, naplók s az egyházmegyei gyűlés által megrendelt lelkész hivatali pecsét hiánya, templom, paróchiális épületek, temetők vétkes elhanyagolása szemléltethető mindenütt, — s a jó rend s előretörő munkásság legtöbb egyházainknál, csak jámhör óhajítás, de tetteleg nincs.

Hogy tehát jövőre mindezen botrányos hanyagságból eredő hiányok el enyészzenek; utasítani kívánja egyházmegyei közgyűlésünk a tétlenség álmában szunnyadókat miszerint jövőre több erényt fejtven ki, igyekezzenek kötelemeik pontos betöltése által kitűnni; s ha talán e felhívásnak kívánt sikere nem lenne, jónak látta egyházmegyei közgyűlésünk úgy intézkedni, hogy jövőre a látogatási küldöttség útján minden most mutatkozó hiányokról részletes tudósítás szereztetvén; a rendetlenkedő vagy hanyag belhivatalnokok s gondnokok, neveik nyilvánosságra hozása által fognak megrovatni, s egyszersmind határozatilag ismét és ujolag kimondatik, miszerint a gondnokok időközben semmi szín alatt hivatalukról le nem mondhatnak, s a számadás minden egyházban 6 év utolsó napján bezárandó.

17-ik szám.

Magosligeti tanító Kis Lajos beterjesztett folyamodványában panaszol, miszerint az egyház, különben is csekély fizetésében megcsonkította, s a bérlevél szerint őt illető legeltetési jog eladhatóságában megátolta.

Ujabb megilletődéssel s méltó bosszankodással hallotta egyházmegyei közgyűlésünk, e semmi egyházmegyei intézkedés előtt meghajolni nem tudó önféjű egyháznak, — különösen a legeltetési jogra vonatkozó — belhivatalnokai iránti méltatlankodását, s hogy e vérig sértő macakosság végre valahára megtöressék, határozatokat: hogy közigazgatási szolgabíró Nagy Béla ur hivatalilag oly értelemben kerestessék meg, hogy az engedelmeskedni nem akaró egyházat leg-erélyesebb intézkedése által kényszerítse s hajtsa a méltányosság és jogterére.

18-ik szám.

Ujabb időben is fájdalmas tapasztalás bizonyítván, némely egyháznak — ama legszentebb hely — a temető-kertek körüli vétkes hanyagságát.

Hogy a kegyelet köteles adóját apáink szentelt porai iránt kellőleg kimutathassuk, s hogy miveltebb nemzeteket e tekintetben is megközelíthessük; azon régibb határozat miszerint az ősök nyughelyei körül árkoltassanak vagy kerítettessenek ismét megújítatik s minden egyházat egyiránt kötelező erőre emeltetik.

19-ik szám.

Kis Hodosi lelképásztor id. Szilágyi József, beterjesztett folyamodványában tetemes fizetési hátrányról panaszol, s egyszersmind jelenti, miszerint Tiszta-Berekről 5 évvel ezelőtt ideköltözött Ur József nevű egyén, azon ürtügy alatt, hogy Tiszta-Berken fizet egyházi adót — hol birtoka van — a reákvivetett belhivatalnoki bért, leszolgáltatni vonakodik.

Miután a fizetési hátrányok behajtására nézve, a szolgabírói hivatal már felszólítva van, — azon biztos remény kecsegteti egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a baj mi előbb elhárítva megszüntetve leend; a mi pedig az Ur Józsefre vonatkozó ügyet illeti, — előljáróság oda utasítatik, hogy a bérlevél s helyi gyakorlat alapján igyekezzék a fenforgó kellemetlenséget eloszlatni.

20-ik szám.

Tiszta-Berki tanító Vásárhelyi Károly betérjeszti, miszerint egy bizonyos egyháztag temetési stóla illetékét azon okon tagadta meg, mert a szolgálatban betegsége által gátolva volt, az általa felszólított hivatal társ szolgálatát pedig igénybe venni nem akarta.

Mintán kellőleg s okmányilag nincs beigazolvva, hogy a nevezett tanító helyettest valóban hívott s állított volna, a követelt stóla részére meg nem ítéltethetik, — hogy pedig jövőre minden e féle eshetőségekből származó kellemetlenségeknek eleje vétessék; — jónak látta egyházmegyei közgyűlésünk úgy intézkedni, hogy mindazon eseteknél, hol a tanító tényleges szolgálata bár mi okon mellőzve van, a stóla illeték az iskola pénztárba leendő fizetendő.

21-ik szám.

A rozsályi előkönyörgő ügye forogván szőnyegen, Széles Endre tanácsbíró azon indítványt teszi, hogy az előkönyörgők hivatali működésére — mennyiben azok a lelkek szellemi s vallásos gondozása s vezetésére nézve kellő jártasság s készséggel nem mindig bírnak — különösebb gond fordíttassék, teendőiket mindenkor az egyházmegye által kijelölt felügyelő lelkész — az új-szövetségi magyarázatok különösebb figyelemmel tartásával — tűzze ki.

Ez indítvány helyesléssel találkozván, elfogadtatott.

22-ik szám.

Olvastatván a méhteleki egyházzal vezetett látogatási jegyzőkönyv, mely felmutatja, miszerint ez egyház keblén gazdálkodási tekintetben, felette sok hiány mutatkozik, — nem csak a kamatok nem fizettetnek rendesen, de sok adósnál a tőke is veszendőben van, az 1869. évben keletkezett s eleinte szép reményekre jogosított magtár — az illetékek be nem hajtása miatt, felbomló félben; — az egyház által kezelt koresma jövedelme, főleg a szabadhitel nyitása következtén, nagyobb részben behajthatatlan, s ha erélyes intézkedés által gyors segedelem nem jó, a rossz gazdálkodás miatt ez egyházunk talán a vég elmerülés örvényébe sodortatik.

Ily sok nemű s következményeiben nagy horderejű mulasztás a méhteleki előljáróság részéről, méltó megdöbbenést okozott, minden vallásos s egyházi életünk iránt érdeklődő hitronok keblében, s hogy a veszélyben forgó egyház ügyei a mennyire csak lehetséges rendeztesenek, hogy különösen a nagy összeget képviselő — több évek óta kint levő-adósságok s azok kamatai, személy válogatás nélkül beszédessenek, vagy a körülményekhez képest kellőleg biztosíttassanak, — a számvevő székét oly utasítással küldi egyházmegyei közgyűlésünk a helyszínére, hogy ott az ügyeket a helyzett fontosságához mért komolysággal tárgyalván legerélyesebb eljárásukkal, az egyház alásülyedését megelőzzék. — Az egyház előljáróinak pedig komolyan meghagyatik, hogy e folyó évi szent György naptól kezdve, a koresmának egyház általi kezelését, — mely oly sok visszaélésekre adott már eddig is alkalmat, beszüntetni, s haszonbérbe adását eszközölni tartsák elodázhatatlan kötelességüknek.

23-ik szám.

A Kis- és Nagy-Peleske között fenforgó közös legelő ügye mindez ideig sem lévén rendezve s tisztára hozva.

Egyházmegyei közgyűlésünk úgy intézkedett, hogy miután Beeski Emil és Szoboszlai István kis- és nagy-peleskei közbirtokosok által kiállított bizonyítvány szerint, ama kérdéses közlegelő illeték, a két egyház iskolájának úgy adományoztatott, hogy az egyharmad részben a kis — kétharmadrészben pedig a nagypeleskei iskolák fentartására fordíttassék, — kerestessék meg Luby Zsigmond tanfelügyelő ur, hogy egy általa kitűzendő napon, egyházmegyénk megbízottjai Nagy Béla és helybeli lelkész urakkal egyetértőleg a fenforgó ügyet intézzék el.

24-ik szám.

Nagy-Hodosi volt gondnok Fülöp János 45 frt 25 krral adós maradt az egyház pénztárának, s bár látogatási küldöttség meghagyta a hátrány — egyházmegyei gyűlésig leendő — befizetését, a nevezett adós nem csak nem tett eleget kötelességének, sőt a fizetést határozottan megtagadta.

Ez ügy per útján leendő elintézésével, egyházmegyei ügyvéd Bartha Endre ur megbízatik.

25-ik szám.

Látogatási jegyzőkönyv által betérjesztetik, miszerint Garbólcson az új templom, — bár a legközelebbi évben az egyház 100 frtnyi államsegélyben részesített, hitfelekezetiünk gyalázatjára, ajtó s ablak nélkül áll, de ettől eltekintve is temérdek hiány, rendetlenség mutatkozik, mint a gondnok semmit nem tevésének, hanyagságának mind meg annyi kiáltó jele. — Ezen boszantó tétlenségnek következménye lőn, hogy Esperest ur a gondnokot Horvát Lajost ki a hanyagságon kívül egy bizonyos erkölcsi téglenség vád is terhel — hivatalától elmozdította s az

iskola pénztár javára 5 ftig megbüntette. — Ezzel egybefüggőleg olvastatott garbólezi lelkész Kürthi Károly által kiirt s beterjesztett márcz. 19-én kelt egyházi jegyzőkönyv kivonata, melyszerint Horváth Lajos gondnokká újlag elválasztatott.

Egyházmegyei közgyűlésünk — miután egyhangu vélemény szerint gondnok méltó jogon fosztatott meg hivatalától, Esperes ur eljárását helyben hagyja, az új választást — már csak egyházmegyénk tekintélyének megóvása tekintetéből is — semmisnek nyilvánítja s egyházi előjárásának meghagyja, miszerint Horváth Lajos helyett más gondnokot választani tartsa kötelességének. — Ez intézkedés foganatosítására egy küldöttség nevezetik ki, Mándi Ignác tanácsbíró s ifj. Szilágyi József mikolai lelkész személyében.

26-ik szám.

Olvastatván az egri egyházzal vezetett látogatási jegyzőkönyv méltó elszomorodással halotta egyházmegyei közgyűlésünk, hogy az egyház iránti buzgó szerelem, itt is a semmit nemtevés mély álmában szunnyadozik, a vallásos hitélet legfeljebb szavakban, de tettekben nem nyilatkozik, a lelkész udvaron már évek óta tervezett kamara, még ma is csak terv, a tanító lakon — mint égető szükség, kut, kerítés és ől hiány mutatkozik, nem is említve, hogy a paplak udvara ős magyar szokás szerint már-már kapu s ajtó nélkül szerénykedik.

Egyike lévén az egri egyház népesebb egyházainknak, méltán megvárná egyházmegyei közgyűlésünk, hogy itt a buzgóság erősebb lángolatban égne, s igyekeznék az egyház valóban kiérdemelni az egri nevet, annyival inkább, mert ez egyház keblében hitfelekezetünknek még a tehetősebb uri osztályból is vannak tagjai, kik a vallásos élet fejlesztése s a buzgóság élesztésére hatni buzditani hivatják. — Komolyan intetnek tehát egyház előjárói, hogy a tétlenség hosszú s zsidbasztó álmából valahára kiébredve, munkáljanak törekedjenek oda, hogy a rég ígért lelkészi kamra s minden más parochiális épületek felemelése s kijavitása által biztosítsák nevök fenmaradását az utókor előtt.

27-ik szám.

Ugyan csak látogatási jegyzőkönyv köztudomásra hozza, miszerint a sárközi egyház részére mult évben Báró Vécsey Miklós teljes iskolai felszerelést. A torony építéséhez fele árban zsindelet, s a tanító fizetésének emelésére évenként 50 ftot oly feltétellel adományozott, hogy ez utóbbi ajánlat csak azon esetben vonatnék meg az illető tanítótól, ha arra magát érdemelték bizonyítani.

Midőn e ritka szép példájáért a felekezetességből kivetkezett testvéri szeretetnek, egyházmegyei közgyűlésünk a nemes bárónak hálás köszönetet mond, — egyszersmind nevét e szerény jegyzőkönyvi lapon megörökíteni elrendeli.

28-ik szám.

Mikola egyház, a község által adományozott 869 ft értékű államkölcsön elárusítására egyházmegyei közgyűlésünktől engedélyt kér.

Miután a nevezett államkölcsön a rég időtől óta bevégzetlenül álló imaház felépítésére adományoztatott; annak tervezett elárusításába egyházmegyei közgyűlésünk annyival inkább beegyezik, mert örömmel látná már valahára, ama különben derék hajlékát a buzgóságnak teljesen bevégezve, e határozat megerősítéséért a Főtiszteletű egyház kerületi közgyűlés tiszteletteljesen megkerestetik az egyház előjárósága pedig utasittatik, hogy a jelzett összegnek egyházra leendő átíratását, az illető politikai hatóság útján, eszközölni buzgólkodják.

29-ik szám

Krassói lelkész Balla László okmányokkal bizonyítván, miszerint Stiglicz Albert az egyház által mult évben bevitt, de esperesileg csak feltételeken megerősített tanító, méltatlannak tanusítván magát a tanítói — mindenek felett erkölcsiséget igénylő — pályára; kéri egyházmegyei közgyűlésünket tőle az egyházat megszabadítani . . . Ezzel kapcsolatban olvastatott Barsai Tamás krassói volt tanító beadott folyamodványa, melyben arra hívja fel egyházmegyei közgyűlésünket, hogy miután a krassói egyház, számára méltányos bizonyítványt adni nem akar, e gyűlésből szólíttatnék fel nevezett egyház előjárósága más az ő érdemeit kitüntető bizonyítvány kiállítására, melyben a szolgálati idő, szorgalom és erkölcs is megnevezve lenne.

Az elsőbb tárgyra vonatkozólag határoztatott; miután Stiglicz Albert erkölcsisége, a beterjesztett több rendbeli okmányok alapján, igen sötét színben tűnik fel, s miután bizonyítványai hiányosak lévén, be sem kebeleztetett, őt az ellene felmerült vádak után, egyházmegyei közgyűlésünk rendes tanítól az egyházmegyében el nem ismerheti. . . . A mi pedig Barsai Tamás ügyét illeti: a Krassói egyház előjárói által kiadott s itt felolvasott bizonyítvány, csak annyiba eshetik kifogás alá, a mennyiben az nem nyolcz és fél, hanem csak két évről bizonyít, — a hiánypótlására tehát egyházi előjáróság utasittatik.

30-ik szám.

Látogatási jegyzőkönyv által beterjesztetik, miszerint Krassón Solymosi Pálné örökösei a reájuk szabályszerűleg s így illetékesen kivetett egyházi tartozást fizetni vonakodnak, s ezen kívül a Tarczy Károly árvára róvt lelkészi illeték is megtagadtatott. — Majd olvastatott Tarczy Istvánnak — mint az utóbb említett árvák gyámjának Esperest urhoz intézett levele, melyben állittatik, miszerint 1872-ik évben elhalt Tarczy Károlynak négy gyermeke közül csak egy 5 éves kiskoru leány lakván Krassón, nem lehet jogosult a gyámság alatt álló gyermeknek egyházi adóval lett megterhelése. . . . Határozatott:

Miután látogató küldöttség is úgy győződött meg, hogy a Solymosi Pálné örökösei a bérlevél alapján s a helybeli gyakorlat szerint rovattak meg; a jogos illeték megtagadása úgy tűnik fel, mint a belhivatalnoki fizetés rendszer ellen intézett támadás: utasíttatnak tehát egyház előljárói, hogy a helyi gyakorlatot fentartván, a nevezett örökösökön a reájuk kivetett egyházi tartozást haladéktalanul be venni igyekezzenek. — A Tarczy árvákra vonatkozva pedig, ha mint állittatik, az árvák közül valóban csak egy kiskoru, — még pedig gyámság alatt álló-lakik Krassón, bár a fensőbbség által szentesített szabályokat, melyek szerint a belhivatalnoki fizetés kezeltek, tiszteletben kívánja egyházmegyei közgyűlésünk tartani; ez alkalommal a bérkivetést — míg a viszonyok nem változnak — nem tarthatja méltányosnak.

31-ik szám.

Olvastatik az egyház látogatás jegyzőkönyve, melyből Ávas-Ujvárosra vonatkozólag beterjesztetik, miszerint egyházmegyénk ezen népes egyházában nyári iskola nem lévén, a gyermekek kellően nem iskoláztathatnak, s ezenkívül úgy a fiu, mint a leány iskola teljesen felszereletlen, s mint ilyen nem felelhet, s nem is felel meg czéljának, nem a népnevelésterén előre haladott kor kívánalmainak.

Méltó megütközéssel értesül egyházmegyei közgyűlésünk az újvárosi előljáróságnak iskola körüli vétkes mulasztásairól, s a legszigorubb felelősség terhe alatt meghagyja, miszerint jövőre a nyári iskolát, ha másként nem lehetne — politikai hatóság útján is okvetlen felállítani s mindkét iskoláját felszerelni; tartsa elodázhatatlan kötelességének.

32-ik szám.

Esperest ur jelenti, miszerint nyugalomra lépett esperesth Melegh Dániel, évek sulya s betegség terhe alatt testben teljesen elgyengülve, megtörve, nincs, s talán nem is leend többé oly erőben, hogy az egyházi szolgálat minden ágát teljesíthesse; kéri tehát hozzá intézett iratában egyházmegyei közgyűlésünket, hogy oldalához egy alkalmas ifju egyént, kápláni minőségben kinevezni kegyeskedjék.

Fájdalmas szívvel értesült közgyűlésünk, egyházmegyénk hajdan erős Mózesének ily nagymérvű testi elgyengüléséről; miután azonban körünkben ez idő szerint, rendelkezés alatt álló lelkészjelölt nincs; s miután a káplánok számát egyházmegyénk kebelében nem is örömet szaporítaná; azon gyöngéd felhívással fordul a nevezett nyugalomra lépett esperest urhoz, hogy érintkezésbe tévén magát, ottani fitanító s egyszersmind segédlelkész Szikszai János méltányos feltételek mellett hívja fel a lelkészi teendőkre s terhek elviselésére.

33-ik szám.

A Sárköz-Ujlaki nagyon szegény s néptelen egyház, benyújtott folyamodványában leányosíttatni kéri magát.

Ez idő szerint egyházmegyénk kebelében üresedés nem lévén; most a nevezett egyház kérelmének hely nem adathatik; -- hogy azonban addig is míg erre kedvezőbb ut és alkalom nyílik, a nagyon csekély jövedelemmel ellátott lelkész szükségén némileg segítve legyen, úgy intézkedett egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a lelkészi szolgálattal a tanítói egyesített s Gál Péter lelkész ur mindkét hivatal vezetésével *megbízták*

34-ik szám.

Egyházmegyei pénztárnok Lengyel András jelenti, miszerint a kezelésére bizott pénztárt illető kötvények nagyobb része nagyon hiányosan s szabálytalanul van kiállítva.

Pénztárnok ur felkérte a kötvények szabályos alakban leendő kiállításának eszközzésére.

35-ik szám.

Az apa-hegyi leány egyház hivei beterjesztett folyamodványukban panaszkodnak, miszerint az apai anya egyház által kezelt tőke pénzük mennyiségéről, annak kezelési módjáról s elhelyezéséről felvilágosítást adni, a nevezett egyház előljárói — bár erre felhivatnak, vonakodnak; egyházi gyűlésekre soha meg nem hívatnak, s a „semmit rólunk nélkülünk“ alkotmányos elv megtagadásával, végeznek s határoznak az őket illető ügyekről, a nélkül hogy képviselve

lennének. Kérik tehát a számoltatószék oly utasítással leendő kiküldetését, hogy az vizsgálná meg, a tőke állomány mennyiségét, s főleg a kamatoztatás s kötvények biztosításának mikéntjét.

A számvevőszék kiküldése költséges lévén, a folyamodó leány egyház kérelme ily értelemben nem teljesíthetik, hogy azonban a kérelmezők megnyugtatra legyenek, meghagyatik az apai anyaegyház előjáróságának, hogy a kérdéses tőke pénzről, annak kamatoztatási módjáról s a tőke biztosításáról részletes kimutatás terjesztessék esperesti hivatalhoz. A kamatoztatás nehogy az egyház uzsoráskodni láttassék, felette magasra csigázott ne s legfellyebb olyan arányu legyen, hogy a kamatok e tanító fentartására szükséges 225 frtnyi összeget fedezhessék, s a kötvények úgy állitassanak ki, hogy a kamatok mindég Uj évben fizettessenek. Végre midőn az anyaegyházat intené közgyűlésünk, hogy különösen a leány egyházra tartozó ügyek tárgyalásakor hivatnának meg az illető egyháztagok; ugyan akkor egyszersmind oda intetnek a leány egyház hivei miszerint oly vásárlásba s különösen szőlő birtok szerzésébe, mely a mellett hogy bizonytalan jövedelmű, még felette sok gazdálkodási terhekkel is jár; bocsátkozhi tartózkodjanak.

36-ik szám.

Széles Endre tanácsbíró indítványozza, hogy ha a belhivatalnokok illetősége Sz.-György napig be nem szedetnék, a hátrányt mindég és mindenütt az egyház pénztára legyen fedezendő. Ez indítvány elfogadtatván, az egyházak utasittatnak, a bérlevelek ily értelemben leendő kiállítására, megától értetvén, hogy az egyházi pénztárak a belhivatalnoki hátrányból kárpótoltatnak.

37-ik szám.

Egyházlátogatási jegyzőkönyv tudomásra hozza, miszerint patóházi birtokos Tóth László a belhivatalnoki illetéket azon okon mért Szatmáron lakván, ott rovatott meg ilynemű teherrel, fizetni nem akarja.

Miután több oldalról bizonyittatott miszerint a nevezett egyén, csak ugyan Szatmáron visel egyházi terheket, Patóházán a fizetés terhe alól feloldatik.

38-ik szám.

Szatmárhegyi egyháztagok Albisi Ferencz iskola tanító ellen folyamodást terjesztenek be, sőt az egyház gondnoka előszóval elmondott rövid panaszában, hanyagság s más ki nem beszélhető okok miatt, mindkét tanító elmozdittatását kérelmezi.

Miután a felmondás, nem mint kellett volna látogatás alkalmával s csak most idő után történt, a tanítók elmozdittatását már csak a méltányosság is tiltván, helyben maradásuk azon megjegyzéssel mondatott ki, hogy Albisi Ferencz ha eddig makacs s függetlenségre törő természetét le nem vetkezi, időközben is elbocsátható, hivatalától megfosztható leend; a Tóth József megmaradhatása pedig még a vizsgáló küldöttség jelentésétől függend.

39-ik szám.

Papoleczy Károly szatmárhegyi lelkész jelenti, miszerint n.-bányai lelkipásztor, az általa közgyűlésünk megnyitásánál elmondott kitünően jeles egyházi beszédet, a szatmárhegyi hitrokonok testvéries vendég szeretetének emlékére — oly czélból ajánlotta fel, — hogy az ki nyomtatván s el árusittatván, a begyűlt összeg az ugyan ezen egyház kebelén építeni tervezett orgona költségeinek fedezésére fordittatik.

Örvendetes tudomásul vétetett.

40-ik szám.

Egyház látogatási jegyzőkönyv betérjeszti, miszerint a Pettyéni kisdud egyház egy rövid év leforgása alatt, a nyomasztó nehéz idők daczára, egy új derék templomot és tornyot épített.

A legboldogítóbb örömrészlet hatotta át a buzgóság ily nagyszerű nyilatkozatánál egyházmegyei közgyűlésünket s önkénytelenül is meg kelle győződünk, hogy a buzgóságtól ihletett lelkesültség még ma is képes csudákat mivelti.

„És keblünkben nyugtató hit éled

Nem halt még ki a vallásos élet.“

A munkás hiveket mint az urháza iránt buzgó szeretettől égő tevékeny tagjait az egyetemes egyház nagy testének, méltánylással kitüntetendőknek, — az egyház derék főgondnokát Bószörményi Lászlót pedig, ki nem csak szóval, de tettel s jó példával ment elől a kisdud se reg élén — gyújtva a lelkesedés lángjait, élesztve az erőfeszítés alatt olykor lankadó buzgóságot, — az elismerés koszorújára méltónak mondja ki egyházmegyei közgyűlésünk, s egyszersmind hogy lenne e példa a lágy meleg s talán hideg egyház tagok előtt követendő tűz oszlop; a munkás hives emléket s a buzgó főgondnok nevét a jegyzőkönyvi lapon megörökíteni rendeli.

kivonva, hogy mint az általuk felépített toronygomb, a nap aranyló sugárainál, akként ragyogjon nevök az utókor előtt nemzedékről nemzedékre az idők századain át.

41-ik szám.

Kis-Kolesi tanító Kecskeméti Sándor panaszol beadott folyamodmányában, miszerint több évi tanítókodása alatt tanítói fizetéséből 334 frtnyi hátrány van kint az egyes bérfizetők-nél még pedig fele részben oly egyének-nél, kik ma már a több évekről reájuk szaporodott tartozást megfizetni nem képesek.

Ez ügy ellátására Muhi Elek és Böszörményi László — mint küldöttségi tagok — oly utasítással bizatnak meg, hogy a helyszínén kipuhatolván e roppant hátrány valódi okát, igyekezzenek a bajt lehetőleg elintézni, — jelentésüket eljárásukról, Esperesti hivatalnok betérjesztvén.

42-ik szám.

A kis-kolesi hitrokonok, az egyházkerület által, belhivatalnokok részére végitéletileg megállapított széna és fa fizetés, közös erővel leendő emelése czéljából — jónak látták úgy intézkedni, hogy ama fizetési terhek az oly szegény sorsu egyháztagokra is kiterjesztessenek, kik eddig ily nemű terhek viselésében részt nem vettek.

Miután a szándékolt fizetési megrovás oly csekély, hogy azt a legszegényebb sorsu egyháztag is könnyen elviselheti; egyházmegyei közgyűlésünk a kis-kolesi előljáróság intézkedését helybe hagyja s megerősíti; — azon megjegyzéssel azonban, hogy a kivetésnél az igazság és méltányosság mindig szem előtt tartassék.

43-ik szám.

Józsefházi volt tanító Kovács Ferencz örököse Kovács Mária férjezett Korpás Albertné; benyújtott folyamodványában, azon kérelemmel fordul egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy néhai édes atyja tetemes fizetési hátrányának behajtása rendeltetnék el.

E folyamodvány a józsefházi egyház előljáróságához oly utasítással tételik át, hogy a mennyiben a követelés jogos, a hátrányok beszedését legerélyesebb eljárásával eszközölje.

44-ik szám.

A homoki egyház némely tagjai ottani tanító Baló András ellen egy folyamodást terjesztenek be, melyben hanyagsággal, kötelesség mulasztással vádolván őt, kérelmezik egyhá-zunkból leendő eltávolztatását.

Miután egyház látogatási jegyzőkönyvből s a helybeli lelkész idejuttatott leveléből az tűnik ki, hogy a homoki iskola pangásának, a népnevelés siralmas és szánandó helyzetének, nem egyedül a tanító, hanem a szülék s főleg hanyag előljárók is okai, a kérelmezők kíváná-tának hely nem adathatik, s hogy a fenforgó kellemetlen helyzet megszűnjék, úgy a tanító, mint egyház előljárósága, több erély s lelkiismeretesség kifejtésére utaltatik.

45-ik szám.

Az újból belépett valamint új vizsga tételre utalt tanítók megvizsgálására kiküldött bizottság véleményes jelentését betérjeszti, — mint következik.

1. A vizsgára jelentkezett Sinka Lajos patóházai, Bozsó István apai, Kecskeméti Károly lázári és Tóth József szatmárhegyi tanítók bizonyítványai rendben találtatván, mindnyá-
jan vizsgára bocsájtattak.

2. A jelentkezett tagok szigoruan megvizsgáltatván: Sinka Lajos patóházai tanító kitünő, Bozsó István apai és Kecskeméti Károly lázári tanító dicséretes osztályzatot érdemelt, Tóth József szatmárhegyi tanító kielégítő vizsgát sem adván jelenleg a bekebelezésre nem ajánlatik.

3. Radács József vámfalusi tanító bár most egy éve már új vizsgára utasított, nem jelent meg, — elmaradtak még a vizsgálatról Stiglicz Albert krassói, Beregszászi Gyula apa-hegyi, Biliczky János f.-bányai tanítók.

E meg nem jelent egyénekre nézve a bizottság véleménye az, hogy egy újból ki nevezendő küldöttség előtt 30 nap alatt vizsgát tegyenek, máskint a tanítók sorából kitörlendők.

4. A bekebelezésre ajánlott egyéneknek szigoruan meghagyatik, hogy a testgyakorlat és fanemesítést elengedhetlen tantárgynak tekintsék.

E véleményes jelentés felolvastatván, — azon csekély módosítással, hogy a vizsgára nem jelentkezett tanítók a 30 napi határidő helyet a folyó év nyarán tartandó egyházmegyei gyűléskor lesznek megvizsgálandók, — elfogadtatott.

46-ik szám.

A változás alá eső iskolatanítók elhelyezése kerülvén szönyegre. Ez ügy következő leg intéztetett el.

Szatmár-hegyről — a vizsgáló bizottság véleménye alapján be nem kebelezett Tóth József, meghivatván Méhtelekre, ezen meghívást egyházmegyei közgyűlésünk ideiglenesen engedélyezte, miután méhteleki tanító Pál József a rozsályi leány egyházba tétetett át. Ombodon Szabó Albert, Apában Bozsó István megerősítettnek. — Amacról kilépven a tanító oda Kis Lajos magosligeti, Magosligetre Balogh Áron k.-hodosi tanító választatott, — Józsefházán halál által üresedvén meg a tanítói hivatal oda Mészáros István Görbedről, Görbedre Molnár János S.-Ujlakról megy, de csak egy évre, további ott maradhatása maga viseletétől függvén. Pettyinbe Beregszászi Gyula apa-hegyről, — Krassóra Sinka Lajos Patóházáról Szatmárhegyre Kaszó István Batizról választattak s erősítették meg, Szabó Lajos egyházmegyénkben több éveken át tanítószkodott egyén biztatást nyert, hogy adandó alkalommal alkalmazást nyerend, valamint Stiglicz Albertnek is remény nyújtott, hogyha bizonyítványait rendezni tudja s valamely egyházba meghivatnék, szerencsájének utját állani egyházmegyénk nem fogja.

47-ik szám.

A csoportosított biztosítás s gyámrésvények kiosztása ügyében kiküldött bizottság munkáját beadja,

E bizottság mindenk előtt megjegyzi, hogy miután a csoportosított biztosítás elfogadása esetében az özvegyeink árváink segélyezésére évenként begyülemző segélypénz nagyrésze e biztosításba fektetettnek be s ez által özvegyeink árváink szenvednének rövidséget, elfogadásra azt nem ajánlhatja.

Majd a gyám pénztárnok jelentése nyomán felmutattatik, miszerint a folyó évi gyám pénztári bevétel kamat és részvényekből 592 frt és 79 krt. tesz ez összegből az özvegyek és árvák következő arányban részesítették.

1. Néh. Gönczi Zsigmond özvegye nyert 25 frtot. 2. Néh. Melegh József árvái 50 frtot. 3. Néh. Dudás József özvegye 75 frtot. 4. Demeter József árvái 75 frtot. 5. Néh. Gyarmati Gábor özvegye 75 frt. 6. Sárkány Károly özvegye 75 frtot. 7. Módi Sámuel özvegye 75 frtot s így összesen nyertek 450 frtot.

Továbbá jelentetik, miszerint özv. Király Ferenczné a segélyezendők közül önkényt viszsza lép, kérvén a néh. férje által befizetett részvénydíjak visszafizetését, — e kérvény elfogadhatónak véleményeztetik, ugyanezen véleményezés alá esvén a Török Bénéjmin tanító részvény visszafizetési követelése is.

Végül nem hagyhatja megemlítés nélkül a bizottság, miszerint az egyházmegye 42 lelkésze közül részvény díját csak 25 tag fizette be.

A küldöttség munkálata felolvastatván minden pontjában helybe hagyatott, a részvény díjak hanyag fizetői nagyobb pontosságra utaltatnak s a be nem fizetett részvény díjak után jövőre kamat fizetendő.

48-ik szám

Özv. Módi Sámuelné, a gyámintézeti pénztárba 202 frt 20 krral, az egyházmegyei pénztárba pedig 21 frttal tartozván, kérdésbe tétetik, hogy a tetemes összeg az adósnál tovább is ott hagyható-e?

A testületi pénztárak feletti örködés egyik főkötelessége lévén az egyházmegye igazgatókarának, az összeg felmondása, vagy az illető adós birtokára leendő bekebeleztetése elrendeltetik.

49-ik szám.

Néh. Demeter József volt felsőbányai lelkésznek 6 frtnyi tartozása maradt fen a gyámintézeti pénztár részére.

Miután ez összeg tisztázására — még a boldogult lelkész ur életében többször s hasztalanul tétetett kísérlet, most az kitörleendőnek s végkép elenyészettnek mondatik ki.

50-ik szám.

Felemlítettvén, miszerint némely lelkészársak, a gyámintézeti s egyházmegyei pénztárakból felvett kisebb nagyobb összegekkel, a hivatal méltóságával össze nem férő uzsoráskodást üznek.

Közgyűlésünk oda utasítja pénztárnok urakat miszerint az ily egyéneknek a kölcsönt mondják fel, s behajtását szigoruan eszközölik.

51-ik szám.

A könyvtárnok s egyházmegyei pénzkezelők számadásainak át vizsgálásával megbízott számvevőszék, a könyvtárnok Széles Endre és egyházmegyei pénzkezelő Lengyel András számadásait megvizsgálván, helybehagyta, a gyámkezelő számadásáról jelentést nem terjeszt be.

Széles Endre könyvtárnok s Lengyel András egyházmegyei pénzkezelő, a számadás terhe alól feloldatnak, — Szoboszlai István gyámkezelő számadásainak át vizsgálása pedig a jövő gyűlésre halasztatik.

52-ik szám.

Az államsegélyt kérelmezők folyamódásaiinak átvizsgálásával megbízott küldöttség javaslatát beadja:

A küldöttség a javaslatra kevés változtatással elfogadtatja s a folyamodó egyházak, lelkészek és tanítók, a következő osztály szerint ajánljatnak segélyeztetni.

1. Egyházak.

I-ső Osztályban: Apahegy, Pettyén, Ombod.

II-ik Osztályban: Felső-Bánya, Nagy-Bánya, Ar.-Megyes, Adorján, Vámfalu.

III-ik Osztályban: Garbolez, Kis-Hodos, Szamoskóród, Kis-Peleske.

IV. Osztályban: Sárköz-Ujlak.

2. Lelkészek.

I-ső Osztályban: Árokháti István, Bodnár János, Dobi Lajos, Gál Péter, Hajdu Péter, Nagy Károly.

II-ik Osztályban: Barkász Bálint, Pásztor István, Szikszai Ferencz.

III-ik Osztályban: Barkász Dániel, Bartha Pál, Bartók Ambruzs, Bartók Károly, Benicsik István, Bodor Pál, Hajdu Albert, Kürthi Károly, Szabó Lőrincz, id. Szilágyi József, Veres Péter.

3. Tanítók.

I-ső Osztályban: Kis Károly, Molnár János, Szabó Bertalan, Török Benjámín.

II-ik Osztályban: Baló András, Gál Lajos, Horváth Pál, Kis Lajos, Kaszó István, Kölcsei Pál, Sipos János, Szakál Károly.

III-ik Osztályban: Pásztai József, Vásárhelyi Károly, Mészáros István.

Felemlitetnek Bottyán József, Polyák László és Szalma Menyhért.

53-ik szám.

Esperes ur a tavaszi ápr. 18-án kezdődő egyházkerületi közgyűlés idejét hozván köztudomásra, felhívja egyházmegyei közgyűlésünket, az ide küldendő képviselők kijelölésére.

Egyházmegyénk képviseltetése céljából, közgyűlésünket jelenben két lelkész s ugyanannyi világi egyént, jelesen Czelder Márton, Soltész János, Nagy Béla és Böszörményi László urakat jelölte ki, — azon kijelentés mellett, hogy az egyházmegyei pénztárból utazási költségekre kiadni szokott 20 frt, a két lelkész képviselő között egyenlő mértékben leendő megosztandó.

54-ik szám.

Avas-Vámfaluból betérjesztetik, miszerint Mali Mihály féle veszélyben forgó 70 frtnyi egyházi tartozásnak Mali Józsefen — mint a baj főokozóján — leendő bevételeire kiküldött egyházmegyei ügyvéd meg nem jelenvén; az egyház pénztárára nézve veszélyes ügy még ma is bevégezetlen.

Egyházmegyei ügyvéd, Bartha Endre, a múlt 1873-ik évi tavaszi gyűlés e tárgyra vonatkozó jegyzőkönyvi számának kézbesítése mellett, az ügy ellátására ismét újból felhivandó.

55-ik szám.

Az avas-vámfalusi egyház néhány békételenkedő tagját Mali Ferencz gondnok ellen egy vádiratot terjesztenek be, melyben nevezett gondnokot bizonyos erkölcstelenségi bünténnyel vádolván, kéri hivatalából leendő elmozdztatását.

Mintán vádlók állításait indokolni semmivel nem tudják, sőt a községi bíróság által kiállított s község pecsétjével ellátott okmány, egyenesen meghazudtolja a folyamodásban felhozott állítást; s miután Mali Ferencz gondnoktól a látogatási jegyzőkönyvek igen elismerőleg s maga Esperest ur is dicsérőleg emlékeznek; a kérelemnek hely nem adatik, sőt a vádoskodók mint fenn álló rend és csend megzavarói komolyan megrovatnak s nyugalomra intetnek.

56-ik szám.

A Heves nagyikunsági egyházmegye által egyházmegyénknek megküldött beruházásokra vonatkozó alapszabályai át vizsgálása s e vizsgálatból folyó vélemény adásra felhívott küldöttség jelentését betérjesztvén:

Mindenek előtt — a küldöttség véleményével egybe függőleg megjegyezni kívánjuk, miszerint előttünk fekvő szabályzat, bár alapjában elég ügy ismerettel van készítve, de hosszadalmassága által sok fogalom zavart idézhet elő; ugyan azért egyházmegyei közgyűlésünk által összevontan, következőleg fogadtatott el.

I. Az egyház belsőségén tett beruházások.

1. Az egyházi hivatalnokok lakházait, mellék épületeit, kerítéseit fentartani, takarítani, újítani azoknak egyes részeit javíttatni, az egyházaknak mindenkor mulaszthatatlan kötelessége, — hanem a szántsándékos vagy gondatlanságból származott rombolást, tisztátalanságot, javíttatni, helyrehozni, az illető belhivatalnok tartozik.

2. A szükséges javításokat vagy újból tett építkezéseket az egyház előljáróságának

tudtával, az illető belhivatalnok saját költségén is megteheti; köteles lévén az egyház azért kárpótlást adni, mely kárpótlási összegre nézve, ha egyesség nem jöhetne létre, az alább megnevezendő bíróság hoz fellebbezhetetlen ítéletet.

3. A fényűzésre számított építkezéseket, beruházásokat, sem az egyház, sem a hivatali utód megfizetni nem köteles, sőt az ilyenmü átalakítások ha kívántatnak előbbi állapotukba visszaállítandók, vagy ha kár nélkül megtörténhetik elvihetők.

4. Fa ültetésekre nézve a belhivatalnokok vagy örökösei és a hivatali utód között az egyesség tere fenhagyatik, ha az létre nem jöhetne, az alább megnevezendő bíróság hoz ítéletet.

5. A belhivatalnokok által tett építkezések beruházások szükségessége felett ha az illetők között egyesség létre nem jöhetett, a két fél által választott egy-egy és ezek által választott 3-ik és így három tagú bíróság mindenkor fellebbezhetetlenül ítél, ha harmadik tagot választani nem tudnának, az az Esperesti hivatal nevez ki.

II. Külső birtokon tett beruházások.

1. Oly trágázások melyekről még két haszon még nem vétetett becs érték szerint a hivatali utód által kárpótlandók.

2. Luczernások, lóherések, 3 évi használat előtt becsérték szerint megváltandók, 3 évi használaton túl semmi kártalanítás nem követelhető.

3. Külső birtokokon való építkezéseket ültetéseket árkolásokat, is az I. alatti pontok szabályozzák.

4. A kötelezett megtérítéseket 100 frtig két év, 100 forinton felül 4 év alatt köteles 4 részletben úgy az egyház mint a hivatali utód kifizetni.

5. Az egyházi épületek, ültetvények, beruházások minden szükséges alkalommal leltározandók, s a leltárok két példányban el készítendők, ezek egyike az egyházmegyei, másika az egyházi levéltárba tételik le.

6. Ha az illetők a választott bíróság ítéletének engedelmeskedni nem akarnak, az egyházmegyei elnökség az illető polgári bírósághoz, ellátás végett hivatalosan átteszi.

57-ik szám.

Beterjesztetvén a számvevőszéki javaslat:

Az 5-ik s 6-ik pont kivételével, következőleg fogadtatott el.

1. „Zavarok és szükségtelen munka halmaz kikerülése tekintetéből, mind a négy pénztárt illető bevételek a közigazgatási (tractualis) pénztárba folynak be kivétel nélkül.

2. Az Esperesti, gyámegyleti s könyvtárnoki pénztár illetményeit, egyház látogatás után, azonnal a közigazgatási pénztárnok, egy tömegben, nyugta mellett biztos uton az illetők kezeihez juttatja.

3. Hogy a beszéd és befizetés megkönnyíttessék, a közigazgatási pénztárnok, az egyházlátogatás egyik tagja legyen; akadályoztatása esetében feladatát a gyámegyleti pénztárnok teljesítse.

4. A közigazgatási pénztárnok számadását a számvevőszék, az egyházmegyei tavaszi közgyűlést megelőző napon vizsgálja át a közgyűlés helyén; a gyámegyleti, esperesti s könyvtárnoki számadásokat a következő napon.“

58-ik szám.

A jegyzőkönyvek kinyomatására célzó intézkedése egyházmegyénknek ismét szönyegre hozatván:

E tárgyra vonatkozó némely észrevételek hangoltatása után a jegyzőkönyv kinyomtatása elrendeltetett.

Vége Esperest ur hálás köszönetet mondva, az amaczi, hiripi és szatmárhegyi gyűlést tartó egyházaknak; köszönetet mondva különösen a szatmárhegyi-egyház lelkipásztorának előjáróinak, — a tisztkara nagyobb részét barátságos hajlékába fogadó derék Vajay Gábornak s az egyház minden egyes tagjának, kik amaz ős magyar erénynek a barátságos vendég szeretetnek oly kitűnő tanujelét adták, a midőn testvéri karokkal ölelték keblükre mind azokat, kik az ur nevében sereglettek ide, az urnak e szent-hegyére; áldás kívánatok között a gyűlést bezárja. . . . Mi pedig mindannyian, szívünkbe rejtve a szatmárhegyi testvéries fogadtatás hű- emlékét, azon buzgó ohajtással száltunk le ama venyige koszorúzott kies halomról, — vajha erőről erőre gyarapodnék s virágoznék ez egyháztörténelmi nevezetességű vidéken emelkedett egyház időről időre s lenne erős bástya a protestantizmusnak késő századokon át.

E jegyzőkönyv felolvastatván hitelesítettett.

Jegyzette;

BENCsik ISTVÁN
egyházmegyei jegyző.

